

Marta Gajdošová

**Význam rituálů v interiorizaci hodnot mladých lidí
diplomová práce, Praha 2023, 136 s.**

posudek oponenta

Téma práce považuji za velmi zdařile zvolené, aktuální a originální. Dobře se také vztahuje ke studovanému oboru.

Úvod prozrazuje značné osobní zaujetí. Jen z něj poměrně zřetelně vysvítá autorčino vidění světa, společnosti atd. (neříkám, že mylné), na kterém staví svou výchozí tezi, do které nabízí svá řešení.

V první kapitole teoretické části se paní Gajdošová pokouší o charakteristiku naší doby – tedy o něco, co se mi zdá vlastně skoro nemožné. Byť s ní v jádru souhlasím, přeci mám otázku nad definicí „tradičních hodnot“, „správného hodnotového směřování“ i nad touhou mladého člověka po „klidných vodách“. (s. 13) Z velké části se jedná o přímou kritiku současnosti. Cožpak na dnešní době není i něco dobrého? Jist si nejsem ani tím, zda současnému člověku chybí rituály (s. 21) – leckomu jistě ano, leckdo je podprahově vytváří, ale... Každopádně v kapitole 1. měla diplomantka prokázat větší odstup od vlastního vidění světa i kritický přístup k literatuře.

V druhé kapitole bych si býval byl rád přečetl více o emocionálním, estetickém a tělesném prožívání rituálů, o tom, jak jsou nové rituály vytvářeny apod. Je tu nějaký klíč? V čem je křesťanské vnímání rituálu specifické? Je?

Ke třetí kapitole. Jak se liší hodnoty a normy?

Ke čtvrté kapitole. Uvítal bych např. širší poznámku o proměnlivosti dospívání v čase. Místy vidím poměrně zjednodušující formulace. Např. v oddíle Jakým konkrétním problémům mohou dospívající čelit? se bez dalšího ocitá „homosexualita“ (s. 59)

Ohledně výzkumu si kladu otázku, zda je možné u středoškoláků zkoumat jejich vztah k rituálům. Znají jejich definici? Jak se s tím výzkum vypořádá? Jak lze kloubit roli pedagoga, terapeuta a výzkumníka?

Uvítal bych větší práci s cizojazyčnými zdroji.

Z různých míst se mi zdá, že autorka odpovědi nehledala, ale potvrzovala svoji tezi. (Viz výše.) Např. „Z odpovědí adolescentů jednoznačně vyplývá, že mladým lidem citelně tradiční společenské, ale i rodinné rituály chybí, vnitřně strádají, zůstávají neutěšeni a ve společnosti bez jasných ukazatelů, bezradní a zmatení.“ (s. 104)

Diplomantka se téma pokusila postihnout z velmi širokého úhlu, bývalo by bylo dobré nějaké zúžení, které by pomohlo vyvarovat se přílišného zjednodušování.

Práce nemá úplně pěkně graficky zpracované např. poznámky a časté používání tučného písma mi přijde lehce návodné.

Práce je srozumitelná, logicky členěná. Oceňuji navzdory výše uvedenému, že autorka je hluboce zaangažována do problematiky a že se pokouší o praktické kroky. Velmi bych jí přál, aby v nich byla úspěšná.

Otázky k obhajobě jsem již nastínil.

Diplomovou práci Marty Gajdošové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení písmenem B-C (podle obhajoby).

V Brně 5. června 2023

Ondřej Macek, Ph.D.